Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Bréf og skjöl fátækramála. 1847-1893

Aðfnr. 1016, örk 1

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

www.borgarskjalasafn.is

Heimilt er að vitna í skjölin og skal þá geta uppruna þeirra.

Ljósmyndun þessara skjala var styrkt af Þjóðskjalasafni Íslands.

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Getf 12a/1847 27/8 47 1847

Hérra Sýslumannsins heidrud-
ðu í Bréfi af 21 þ.m. hefi eg full-
nægt, í tilliti þess ad tilkinna
Einari bónda Magnússyni á Mid-
húsum: Innihald þess med sendu
Bréfi af 6 þ.m. frá Landfogetan-
um áhrærandi 2 börn Sophíu
Pálsdóttur konu Einars. ——

Einar tjáir sér ómögulegt ad
sækja börn þessi, ómögulegt ad
halda þau, og ómögulegt ad
borga Uppheldi þeirra, hvar han
sé svo fátækur: ad hann naumast
eigi 50rd virdi í fjeu sínu föstu og
laust og máské alls ekkert
nema naudsynlegan klædnad
og bedi sér þau hjón mjög

heilsulítil, það veit eg líka að [illegible],
[illegible]: að af lifandi Skepnum
eigu þau Einar og Sophia aðeins
1 kú 1 kapal, 3 ær og 3 kindur
veturgamlar og lítið og lélegt
bú að öðru leiti, gjöra þau og
ráð fyrir, að flytja búferlum
á næstkomandi vori, ef þau
geti öðruvísi komið sér fyrir.

Grund 25 Aug. 1847.

E. Briem

S. T.

Herra Sýslumanni Borgen

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

áminnst Landfógetabréf fylgir hérmeð tilbaka. —

E. Briem

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Idet vi herved følge Deres Höivelbh. [illegible] Ordre, remitterer vi med Höistsammes Skriv: af 21de dennes følgende Fattigregnskab med tilhørende Bilage, give vi os den Frihed angaaende de i Höisammes Skriv: fremsatte Erindrings-Poster at anmærke følgende: —

Det under No 1, 2, 5, 6 erindrede skal i Fremtiden blive iagttaget og i saa henseende Fattigbestyrerne gjennem behørig Underretning, ligesom vi have gjort [illegible] Regnskabets fremsendte Attestation. —

Hvad det under No 3 erindrede angaaer, da [illegible] af Fattigkassen og Deres Höivelbaarenhed særskilte Bidrag [illegible] af 8de Jan 1834 [illegible] Indtægter fra Fattigvæsenet, ligesom det ogsaa i [illegible] Regnskab som [illegible] Summer til Indtægt, hvorfra ogsaa de [illegible] Communalkassen modtagende [illegible] aarligen [illegible] 200 rd med 220 rd, [illegible] at det, hvad Fattigkassen angaaer, [illegible] alle [illegible] at den tillige med andre Byens Indtægter bliver [illegible] af Communen, og [illegible] Udbetalingen [illegible] Klumpen [illegible] Fattigkassen [illegible] Communen, [illegible] Regnskab [illegible]

Hvad [illegible] det [illegible] Fattigcommissionens [illegible] Communalkassen [illegible] Beløb angaaer, [illegible]

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

en ikke egiver den Mening, at det nøiagtigt opføres i Fattigregnskabet, da det ingenlunde [illegible] saadant har været paaliggende Byens Indvaanere og maae derfor betragtes som de Fattiges [illegible], men bør ikke anvendes til noget andet [illegible].

Og derfor kunne en [illegible] ~~indvendes~~ forbaasbeholdes at der fra Aaret 1849 kan blive [illegible] Fattigvæsenet et Tilskud af 850rd og som saadant paaliggende Byens Indvaanere, da, [illegible] [illegible] af, indlagte Afskrift af Fattigcommis. Beretning til Amtet [illegible] fra [illegible] i alt fra Faaredag 1847 til ult. Dec. 1849 1250rd, thi paa den Maade maatte de i Communekassen [illegible] 200rd for Gage, [illegible] paaliggende Byens Indvaanere som Fattigbidrag; og [illegible] for at [illegible] saadanne Mangel [illegible] det nødvendigt at det [illegible] af Fattigkom. [illegible] Beretning [illegible] Beløb, som Gage bliver [illegible] Fattigregnskabet. [illegible] det [illegible] Beretning det [illegible] Aar [illegible] nogen Beretning, da kommer ikke [illegible] i [illegible] Aars [illegible] og Beretning til [illegible], da saa at der denne Gage haver [illegible] i Communekassen, kan [illegible] noget [illegible] ~~af [illegible] 650rd [illegible] paaliggende~~ Ordet Fattigvæsenet [illegible] [illegible] [illegible] Byens Indvaanere [illegible] 1848 til ult. Dec. 49 [illegible] til Fattiges Underhold [illegible] af Fattigvæsenet [illegible] Tilskud af 600 [illegible] Beløbning til [illegible] og 1848, [illegible] 1847 – [illegible] [illegible] 200rd som Beløbning 1849 en [illegible] 654rd

De under No 4 omtalte, af Althingsmand Helge Helgason af Vogi udstedte Obligationer synes en [illegible] ~~til~~ indkommende [illegible] til [illegible] og vilde [illegible] der [illegible] at [illegible] [illegible] naar den [illegible] [illegible] Afskrift af ~~Documenter~~ Documentet [illegible] en at [illegible] [illegible] at [illegible], da en [illegible] at der maae [illegible]

[illegible] og [illegible] af Fattigv. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

findes mange [illegible] Grundstalte, men paa den anden Side gives [illegible] et [illegible], saa at det samlede Udløb [illegible] et [illegible] Udkommer. Hun nægter ikke [illegible] en [illegible] Børneskolen, at hun aller-tider er en som kan undervise i Dans og Musik, er endogsaa, thi ~~det kan~~ hun [illegible] ikke [illegible] at [illegible] en er skikket til at være Børneskolen, ~~at hun~~ saa er hun derfor ikke ~~er~~ skikket til at undervise i Dans og Musik og omvendt.

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Útaf yðar Velbyrdugheita þóknanlega
bréfi af 6ta þ. m. um, að fátækramálefna
nefndin í Reykjavík krefst, að bóndinn
Einar Magnússon á Miðhúsum, ektamaður
Sophíu Pálsdóttur, annist þau 2 börn
hennar, en stjúpbörn sín, Jón og Mar-
grétu, 13 og 14 ára, sem fátækrasjóður-
inn hafi forsorgað til þessa dags, og
sæki þau sem fyrst, samt borgi uppeldi
þeirra í það minnsta fyrir yfirstand-
andi ár með 52rbd 4 ß., hefi eg skrifað
hlutaðeigandi hreppstjóra O. Briem
undir 21ta þ. m. og fyrirlagt honum,
að gjöra stjúpföðurnum Einari Mag-
nússyni alla þá ofanáskildu kröfu, en feng-
ið það þar, sem innifelst í viðlögðu
bréfi hreppstjórans, dagsettu í fyrra-

Rv. Bæjf. J. Nr 2238–47.

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

dag, af hvörju sjáanlegast sýnist, ad Einar tjáir sér verda ómögulegt fyrir fátæktar-sakir, ad veita meira af þeim krafta lid-sinni börnum sínum, hvörju hreppstjór-inn samsinnir, og eg get ei sjálfur borid brigdur á, ad hreppstjórans sögn um fátækt nefndra hjóna sé sönn. —

Eyjafjardar Sýslu Skrifstofu, þann 27da Aug. 1847.

B. M. Borgen

Velbyrdugum
herra Kammerrádi og Landfógeta Gunlögsen

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

1847.

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Vi undertegnede Medlemmer af den Forsamling, som ifølge allerhøiste Anordning 27. Nov. f. A. §. 1. er sammentraadt, for at deele mellem Reykjaviks Bye og Seltjarnarness Rep de Activa og Passiva som før tilhørte disse Communer i Forening, tillade os, som dertil af Forsamlingens øvrige Medlemmer befuldmægtigede, ærbødigst herved til Deres Høivelbaarenhed, at indberette: at denne Forretning nu forsaavidt er fremmet, at alle Fællesskabets Passiva ere deelte, ligesom og paa Activa ere indvagtstaaende[?], men Forretningens Endelighed allene beroer paa Fælles-Negsskabets[?] Afslutning, hvorved Strenge Beholdningen først rigtig kan udfindes. Forretningen er hidtil fremmet med den størst mulige Enighed og gjensidige Velvillie, mellem Medlemmerne, og Forsamlingen har endog til Forebyggelse af mulige Trætigheder i Fremtiden vedtaget nogle Bestemmelser, hvoraf her ærbødigst vedlægges en Afskrift og hvorpaa udbedes Amtets Sanction.

Det er et eneste Punkt hvorom Forsamlingen ikke har kunnet komme til en fuldkommen Enighed, men har dog eenstemmigen besluttet, at fremstille den derhenhørende Qvæstion til Deres Høivelbaarenhed, og denne Qvæstion er: Om de Personer i Byen eller Reppen som i sidste Aar, formedelst Fattigdom, intet have bidraget til Reppens Fornødenhed, men som dog ere i den Stilling, at de kunde have gjort det, og dog fallas ikke [før, eller i ... illegible] have nogt Understøttelse, bør henregnes under Fællesskabets Passiva? ^ Byens Befuldmægtigede have i den Henseende bemerket: at saadanne Personer efter al Sandsynlighed staae paa Nippet til at blive Fattiglemmer

^ Sjá meðfylgjandi blað.

at de, da de intet have bidraget, derved have forøget Byrden paa de øvrige; at de forsømmeligt have nydt Understøttelse, som de Intet have bidraget; og at ethvert al Paadtyngelighed übereenstemmende [illegible] saadanne Personer findes i Byen end i Reppen. Reppens Befuldmægtigede have derimod anført: At ingen Eventualiteter, [Reppernes Indbyggere forbeholde] kan ved Delingen komme i Betragtning, uden største Vilkaarlighed; at Forsamlingen kun havde at dele Colledes skabte positiver "paa samme faldende" Byrder, men ikke noget + negativt eller yngre Paadtyngelighed; at det er übillig at tage Familiefædre til Fattigforsørgelse, som de maaske aldrig trænge til. At de omspurgte Personer, ethvert al Almindelighed, formedelst bedre Erhverv i Byen, ere komne sammesteder end i Reppen, og ere de pro rata i begge Districter, kommer intet udaf Delingen; At saadanne Personer, skjøndt fattige, dog kan være nyttige i et District, da de forøge den for Haanden værende Arbeidskraft. At den foreliggende Question kan decideres af Conventionsposterne No. 3 og 4; og at Øvrighedernes Resolutioner i lignende Tilfælde, saavidt vides, have været for, at saadanne Personer ikke henregnes til Reppernes Byrder, da de ved et lignende Ophold i en Fattigcommune i en bestemt Tidsrum, derved have erholdt Ret til Fattigforsørgelse, naar de i sin Tid trænge til Understøttelse#.

Den foranstaaende Question henstilles nu saaledes til Deres Høivelbaarenheds Afgjørelse, og ønske Ærbødigst at samme maatte blive os eller Forsamlingen gunstigst meddeelt.

Nes ~~ved~~ og Reikevig den 30te Juni 1847.

Ærbødigst

Deres Høivelbaarenhed
Herr Stiftamtmand Kammerherre T. van Hoppe
Ridder af Dannebroge Officeer af Æreslegionen pp.

+ og at der er neppe större Sandsynlighed for at de omspurgte Personer nu, ved mangfoldig Fortjeneste i Byen falde Fattigvæsenet til Byrde end i afvigte Aar.

✗ At Repperne Befuldmægtigede have vist at den Eftergivenhed som med ~~Sandsynlig~~ Billighed kunde fordres, ved at antage saadanne vankende Personer til Deling, som engang have nydt Understöttelse, uagtet de i 2 à 3 aar tilbage ingen have nydt.

⚹ som bestemme Afhandlings Terminen, overeensstemmede med Begjæringen, til sidstafsagte Forslag; og Conventionsposten No 5 henviser til denne Termin ved alle saadanne Quæstioners Afgiörelse.

De adskillige Fattigdistricter kan neppe anderledes betragtes, end som hinanden aldeles "uvedkommende" fra Delings Terminen, med Undtagelse af de Tilfælde, som ommeldes i Conventionsposterne No 7.

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

i den Henseende bemærket

Byens Befuldmægtigede have dernæst anført at de Personer, som ydede den Skilling hvoraf(?) have ydet noget til Fattiges Underhold, men formodentlig ydede efter Fattigdom ikke ~~ingang~~ i de foregaaende ~~gode~~ Aaringer have næsten aldrig(?) i Stand til at kunne undvære en eneste Skilling i saa henseende, ydet al Sandsynlighed staae paa Nippet til at blive Fattig-Lemmer, og maaskee ~~inden Tiden~~ i indeværende Aar ville blive det; at de, da de intet have bidraget dertil have fornøiet(?) Byrden paa de øvrige og saaledes paa en Maade kunne siges at have nydt Understøttelse; at denne [illegible] fra Eventualiteter Slags gode kan siges under al Vilkaarlighed, thi bestemt Regel er her foreslaaet, nemlig den: at de som intet have ydet bør komme til Slaug(?); at det ingenlunde er mere udelukket at bringe de Familiefædre til Fattigforsørgelse, som bør til den ordentlige Ulykke(?), end de som have nydt, maaskee en eneste Gang ~~nogle~~ faae Dalers Understøttelse, og som maaske aldrig mere ville trænge dertil, og dog have de selv [illegible] næsten taget til Slaug(?); om de ere pro rata ellers ei i høiere Distr[illegible]

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

synes at maatte et andet Sprøjtemaal, som et Prin-
-cip-Sprøjtemaalet [illegible]; ~~og jeg indlader~~ Det var at
ønske at de maae jo vare paa begge Sider, ~~men jeg~~ men der
er saa[illegible] for ~~for min Deel bar~~ bestemt at de var uforholdsmæssig
flere i Byen, uagtet det bliver Enkeltes Sag; Con-
ventions-Sprøjter No 3 og 4 lægge ingen Hind-
-ring i Vejen for den omtalte Deling, thi disse
Sprøjter bliver just antagne for at skaffe Christ-
-ianshavn i Forening og skulde disse træde i
Kraft efter at denne Quæstion var afgjort; og endelig: at Der
og det maa ~~jeg~~ jeg see lægger Vægt paa, ~~saa synes det~~ ser
aldeles ubetinget ved denne Deling stræbes at følge
de samme Principer, som der bliver fulgt ved
Sprøjter til andre umiddelbare Communer,
thi alle Byerne bør jo deles, ikke omtrentlig
efter den meget indskrænkede Maalestok, men
paa det nøjagtigste, saa at, saavidt muligt
Sprøjter bleven tagne til alle, for at Delingen
kan blive saa billig og retfærdig som muligt.

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur